

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีสภาพดิน ฟ้า อากาศที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก ดังจะเห็นได้ว่าประเทศเรามีพืชผลให้รับประทานกันได้ตลอดทั้งปี โดยเฉพาะผลไม้ ที่หมุนเวียนกันออกผลผลิตในทั่วทุกภาคของประเทศ นอกจากนี้จะเพียงพอแก่การบริโภคภายในประเทศแล้ว ผลไม้เศรษฐกิจหลายชนิด เช่น ส้ม มะม่วง ชมพู่และทุเรียนยังสามารถส่งไปขายนำเงินเข้าประเทศเป็นจำนวนมากอีกด้วย

องุ่นเป็นผลไม้ชนิดหนึ่งที่สามารถปลูกได้ในประเทศไทย ถึงแม้ว่าองุ่นจะเป็นผลไม้ที่มีการนำพันธุ์เข้ามาจากต่างประเทศ แต่ก็สามารถให้ผลผลิตได้ดี แต่เดิมเชื่อกันว่าองุ่นที่นำเข้ามาปลูกให้ผลผลิตที่มีคุณภาพต่ำกว่าองุ่นจากต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ได้มีการพัฒนาวิธีการเพาะปลูก บำรุงรักษาและคัดเลือกองุ่นพันธุ์ดี ที่มีความเหมาะสมกับสภาพดิน ฟ้า อากาศของประเทศไทย ทำให้ได้องุ่นที่มีคุณภาพและรสชาติไม่แพ้องุ่นจากต่างประเทศ ปัจจุบันนอกจากความต้องการในการบริโภคผลองุ่นสดแล้ว ภาคอุตสาหกรรมยังต้องการนำองุ่นไปแปรรูปในรูปแบบต่าง ๆ เช่น องุ่นอบแห้ง องุ่นคองและผลไม้รวมบรรจุกระป๋อง

ในอดีตกว่า 30 ปีที่ผ่านมาประเทศไทยมีการนำเข้าองุ่นเพื่อการบริโภคจากต่างประเทศ ซึ่งมีมูลค่าต่อปีนับหลายร้อยล้านบาท โดยในปี พ.ศ. 2541 มีปริมาณการนำเข้าองุ่นจำนวน 1,500 ตัน มูลค่า 89.91 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2542 มีปริมาณการนำเข้า 1,831 ตัน มูลค่า 156.21 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2543 มีปริมาณการนำเข้า 3,008 ตัน มูลค่า 246.95 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2544 มีปริมาณการนำเข้า 3,680 ตัน มูลค่า 279.91 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2545 นับตั้งแต่ต้นปีจนถึงเดือนสิงหาคม มีปริมาณการนำเข้า 2,574 ตัน มูลค่า 169.75 ล้านบาท (สำนักงานสถิติการเกษตร, 2545) จะเห็นได้ว่าในแต่ละปีประเทศไทยมีการนำเข้าองุ่นจากต่างประเทศจำนวนมาก และมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น นำไปสู่การสูญเสียเงินตราต่างประเทศ และทำให้องุ่นที่ขายในประเทศเป็นผลไม้ที่มีราคาแพง ประชาชนทั่วไปไม่สามารถซื้อหามาบริโภคได้ทั้ง ๆ ที่องุ่นเป็นพืชที่สามารถปลูกได้ดีในประเทศไทย

ปัจจุบันมีการปลูกองุ่นแถบภาคตะวันตก เช่น อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี อำเภอสามพราน อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ปลูกองุ่นได้ผลดี แต่ภายหลังแมลงระบาดและโรคแมลงคือยาทำให้เกษตรกรในพื้นที่ดังกล่าวลดการปลูกลงและได้ขยายการปลูกไปในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือแถบจังหวัดนครราชสีมา และบริเวณภาคเหนือ ในแถบจังหวัดน่าน เชียงรายและเชียงใหม่ เป็นต้น

จังหวัดเชียงใหม่เป็นพื้นที่หนึ่งในแถบภาคเหนือที่มีการปลูกองุ่น โดยเกษตรกรผู้ปลูกองุ่นส่วนใหญ่จะนำพันธุ์เข้ามาปลูกกันเอง โดยยังขาดการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์อย่างเพียงพอจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องทำให้มีผู้นิยมปลูกองุ่นกันน้อย เนื่องจากองุ่นยังเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดใหม่ในท้องที่นี้ อย่างไรก็ตามจากผลการเพาะปลูกองุ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ก็สามารถให้ผลผลิตได้ดีเช่นเดียวกับการปลูกองุ่นในพื้นที่อื่นและสามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกองุ่นได้ หากพืชชนิดนี้ได้รับการกระตุ้นส่งเสริมให้มีการขยายพื้นที่ปลูกจนกลายเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งของไทยได้ ก็จะนำไปสู่การลดปริมาณการนำเข้าผลผลิตจากต่างประเทศ นำไปสู่การพึ่งพาตนเอง และอาจเป็นพืชส่งออกชนิดหนึ่งที่สามารถนำรายได้เข้าประเทศในอนาคต

ด้วยเหตุนี้ผู้ทำการศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกองุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจของเกษตรกรผู้สนใจจะลงทุนในพืชเศรษฐกิจชนิดนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกองุ่นในจังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

1. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้จะศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกองุ่นในจังหวัดเชียงใหม่โดยศึกษาเฉพาะเกษตรกรผู้ปลูกองุ่นที่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตและจำหน่ายได้ในปี พ.ศ. 2545 ที่มีพื้นที่ในการเพาะปลูกตั้งแต่ 4 ไร่ขึ้นไปในเขตอำเภอฝาง อำเภอไชยปราการ อำเภอดอยเต่า อำเภอสันกำแพง และอำเภอสารภี ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 8 ราย

2. วิธีการศึกษาและเก็บข้อมูล

2.1 ศึกษาจากแหล่งปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกองุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ และทำการวิเคราะห์ผลตอบแทน โดยใช้วิธีระยะเวลา คำนวณ วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ และวิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

2.2 ศึกษาแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมจากหนังสือ รายงาน เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิยามศัพท์

1. องุ่น คือ ชื่อไม้เถาชนิดหนึ่งมีผลเป็นพวง ใช้กินหรือทำเป็นเหล้า
2. ต้นทุน คือ ต้นทุนทั้งสิ้นในการปลูกองุ่น
3. ผลตอบแทน คือ ผลตอบแทนที่ได้รับจากการปลูกองุ่น
4. เกษตรกรผู้ปลูกองุ่น คือ ผู้ที่ทำการเพาะปลูกองุ่นอย่างเดียว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกองุ่นในจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจลงทุนใช้เป็นข้อมูลเพื่อการตัดสินใจลงทุนในอนาคต
3. เพื่อเป็นข้อมูลทางวิชาการในการศึกษาค้นคว้าต่อไป